

EPS će iz kredita Svetske banke iskoristiti oko 140 miliona evra. Dva projekta su već realizovana, a predstoji obnova distributivne mreže i povećanje energetske efikasnosti. Uspešna saradnja „Elektroprivrede Srbije“ sa Svetskom bankom omogućiće obnovu oštećene i zastarele distributivne mreže i nabavku opreme za brzo uspostavljanje napajanja električnom energijom u slučaju prirodnih katastrofa velikih razmera. Predviđena je obnova pet kapitalnih trafostanica napona 110 kV, nabavka malih mobilnih trafostanica, zamena 13.500 ormana sa 20.000 brojila, nabavka mernih uređaja za javnu rasvetu. Finansiranje tih projekata obezbeđeno je iz kredita za hitnu sanaciju posledica poplava iz maja 2014. godine koji je odobrila Međunarodna banka za obnovu i razvoj, članica grupacije Svetske banke. Ukupan kredit za Srbiju iznosio je 300 miliona evra, od kojih je za EPS bilo namenjeno 157 miliona evra.

- Iskoristili smo veći deo sredstava za nabavku električne energije i u rekordnom roku uz uštede završili ispumpavanje vode iz kopa „Tamnava - Zapadno polje“, koji proizvodi 43 odsto uglja za EPS-ove termoelektrane. Za ispumpavanje vode iz tog kopa potrošeno je oko 15 miliona evra, umesto 23 miliona, koliko je namenila Svetska banka - rekao je Dragoslav Cicović iz Sektora za ključne investicione projekte EPS-a.

Iz Kancelarije Vlade Srbije za upravljanje javnim ulaganjima tražili su da se 17,3 miliona evra, koji nisu potrošeni za uvoz struje, prebaci za otklanjanje posledica poplava u poljoprivredi i zaštitu od poplava. To znači da će EPS iz kredita Svetske banke iskoristiti ukupno oko 140 miliona evra.

- Deo od osam miliona evra, koliko se uštedelo na oporavku kopa „Tamnava - Zapadno polje“, EPS će iskoristiti za obnovu trafostanica - rekao je Cicović. Time je povećan budžet namenjen hitnom uspostavljanju distributivne mreže koja je bila izuzetno oštećena što poplavama, što klizištima.

Plan je da se u građevinskoj sezoni 2017. godine rekonstruiše pet visokonaponskih trafostanica u Gornjem Milanovcu, Aleksincu, Šapcu, Loznici i Petrovcu na Mlavi.

Da bi se to uradilo, tenderi moraju da se raspišu do avgusta ove godine. Dokumentacija se priprema po strogim pravilima Svetske banke.

- Tenderska procedura za rekonstrukciju pet trafostanica biće sprovedena u dva nezavisna tendera - za nabavku opreme po međunarodnom procedurama i za radove po formi Svetske banke za domaće procedure nabavki. Na ovaj način smo hteli da uključimo domaće izvođače radova koji imaju iskustvo. Reč je o tenderu za projektovanje, izvođačke i elektromonterske radove - rekao je Cicović, koji vodi projekat saradnje sa Svetskom bankom.

Korist od realizacije ovog projekta za EPS, stanovništvo i privredu Srbije biće višestruka.

- Svaka trafostanica ima svoju vrednost ne samo za snabdevanje kupaca već i za pouzdaniji rad celog distributivnog sistema i smanjenja gubitaka u mreži. Naročito je važno što će sva oprema biti zamenjena novom, najsavremenijom, što će troškove održavanja svesti na minimum - istakao je Cicović.

Troškovi održavanja trafostanica starih 40 i više godina sada su visoki, a čak ne postoji mogućnost zamene pojedinih delova jer se više ne proizvode. Dodatna korist biće mogućnost priključenja novih kupaca jer se ne radi samo o rekonstrukciji trafostanice već se gde god je moguće povećavaju kapaciteti zbog budućih investitora.

- Gornji Milanovac je jedini grad u Srbiji u kom je potrošnja industrije veća nego potrošnja domaćinstava. Povećavanjem kapaciteta transformatora stvaramo mogućnosti za dolazak novih investitora i otvaranje novih pogona u industrijskoj zoni u Gornjem Milanovcu - rekao je Cicović. Za obnovu trafostanica biće iskorišćen i deo kredita prvobitno namenjen za nabavku štedljivih sijalica.

Realizacija projekata obnove distributivne mreže koji se finansiraju iz kredita Svetske banke počela je 2015. godine jer je EPS veliki deo posla odmah uradio sopstvenim sredstvima da bi u što kraćem roku svi korisnici imali snabdevanje električnom energijom.

- Voda je oštetila na hiljade mernih mesta u poplavljenim domovima. U prvom trenutku nije bilo moguće sagledati kolika su oštećenja, tako da se na kraju ispostavilo da su radnici EPS-a uspeli da saniraju veliki broj mernih mesta postojećom opremom i brojilima. Pošto je EPS to uradio u kratkom roku sopstvenim sredstvima, realizacija dela kredita za distributivnu mrežu počela je 2015. godine - rekao je Cicović.

Tenderi za nabavku ormara i brojila su u toku, jer je EPS dobio saglasnost Svetske banke krajem aprila ove godine. Plan je da se nabavi 13.500 ormara sa 20.000 brojila i da se merna mesta izmeste na sigurne pozicije. Nove poplave ove godine pokazale su da su merna mesta koja su prethodno izmeštena po regulativi EPS-a ostala netaknuta vodom. Nova nabavka brojila omogućiće da se još mernih mesta rekonstruiše da u nekom budućem periodu ne bi bilo problema.

Jedan deo sredstava iskorišćen je za nabavku mobilnih transformatorskih stanica.

- Zajedno sa Svetskom bankom prepoznali smo da u distributivnom sektoru nismo pripremljeni za katastrofe velikih dimenzija poput požara ili poplava. Odlučili smo da nabavimo mobilne transformatorske stanice koje bi u slučaju elementarnih nepogoda pomogle da se brzo prevaziđu problemi - rekao je Cicović.

Nedavno je potpisan ugovor za nabavku mobilnih trafostanica i EPS očekuje da će pred ovu zimsku sezonu imati 10 malih mobilnih TS 20/10/0,4 kV.

Sa Svetskom bankom je ugovoren i projekat rekonstrukcije i izmeštanja 1.500 mernih mesta na granici distributivnog sistema i mreže javne rasvete u Beogradu, koji je iz aspekta energetske efikasnosti izuzetno značajan za EPS.

Dobra realizacija prethodnih projekata otvorila je prostor za veće poverenje i još bolju saradnju sa Svetskom bankom.

- Projekat koji smo radili od 2005. do 2012. definitivno je kod banke napravio imidž EPS-a i Srbije da imamo izuzetno dobre inženjere i ljude koji su sposobni da prema procedurama banke realizuju kreditni aranžman. Na osnovu toga, banka u novom kreditnom aranžmanu

nije zahtevala da angažujemo nezavisne konsultante koji će da vode priču, nego EPS sam sa svojim ljudima realizuje kredit, što donosi uštede – rekao je Cicović.

Korist od saradnje sa Svetskom bankom već je vidljiva, a efekti će biti još veći kada se projekat završi. Rok za povlačenje sredstava je kraj 2017. godine.

- Ono što je značajno je da smo ispumpali vodu iz kopa i uštedeli velika novčana sredstva koja bi morala da se potroše na uvoz električne energije. To je u ovoj fazi najveća ušteda. Druga stvar gde očekujemo uštede je obnova distributivnog sistema. Praksa Svetske banke je da obavi evaluaciju nakon završetka projekta i tu ćemo definisati i utvrditi konačne uštede koje smo postigli ovim projektom. Sada nemamo procenu, ali sigurno je da će ovo biti vrlo isplativ projekat – rekao je Cicović.

Obnova distributivne mreže i dalje je visoko na listi planova „Elektroprivrede Srbije“. Za sada nema najave novih projekata sa Svetskom bankom, ali bi finansiranje obnove distributivne mreže, posebno visokonaponskih trafostanica koje je EPS preuzeo od „Elektromreže Srbije“ moglo da bude tema za razmatranje. Saradnja sa Svetskom bankom pomogla bi da se taj posao obavi brzo i kvalitetno.

Životna sredina – Ceo rad sa kolegama iz SB je na partnerskom odnosu i jedni druge dopunjujemo. Na način kako SB radi imamo mnogo transparentniji postupak prema javnosti i pokušavamo da sve zainteresovane obavestimo šta radimo i kako. Podigli smo svest o zaštiti životne sredine na mnogo viši nivo i to će postati ustaljena praksa u EPS-u – rekao je Cicović.

Stručnjaci

- Hvale nas u banci da imamo najbolje inženjere na svetu. Ja pitam zašto, kažu: „Pogledaj ovu trafostanicu. Ovo je oprema od pre 30 godina, ona radi samo zato što je održavate na najbolji mogući način “- preneo je Cicović utiske stručnjaka Svetske banke.

EPS Energija